

ΤΕΛΙΚΕΣ ΕΝΙΑΙΕΣ ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2022-2023

Μάθημα: Τουρκικά

Επίπεδο: Ε6

Διάρκεια: 2.30 ώρες

Ημερομηνία: 15 Μαΐου 2023

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΟΚΤΩ (8) ΣΕΛΙΔΕΣ
ΟΛΕΣ ΟΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΝΑ ΓΡΑΦΟΥΝ ΣΤΟ ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΝΑ ΣΗΜΕΙΩΣΕΤΕ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΡΩΤΗΣΗΣ

ΒİRİNCİ BÖLÜM: YAZMA

35 PUAN

Lütfen aşağıdaki konulardan birini seçerek aşağı yukarı 220–250 kelimelik bir kompozisyon yazın:

1. Günümüzde gençlerin sorunları nelerdir?
2. Çevre kirliliğinin nedenler ve sonuçları nelerdir?

İKİNCİ BÖLÜM: OKUMA ANLAMA

35 PUAN

BİRİNCİ METİN

13 puan

Lütfen aşağıdaki metni okuyup ona göre alıştırmaları yapın.

MEKTUP

Dondurucu soğukta bir an önce evime varabilmek için hızla yürürken, ayağımın ucunda bir cüzdan gördüm. Hemen aldım. Sahibini gösteren bir kimlik vardır, diye al el acele açtım. İçinde üç dolar ve sararık kat yerleri yıpranmış eski bir zarftan başka bir şey yoktu. Sol üst köşede yalnızca gönderenin adresi, alıcı adresi olarak bir posta kutusu numarası vardı. Bir ipucu bulabilmek, belki biraz da merakımı giderebilmek için zarfı açtım ve içindeki mektubu okumaya başladım. Mektup, sol yanı çiçek resmiyle süslenmiş bir kağıda, özenli bir el yazısıyla yazılmıştı ve “Sevgili Michael” diye başlıyordu ve annesi yasakladığı için onu bir daha

göremeyeceğini anlatarak devam ediyor, “Ama sakın unutma, seni daima seveceğim” diyerek bitiyordu. İmza. Hannah!

Elimde yalnızca, mektubu yazan kişiyle, mektubun yazıldığı kişinin birinci adları vardı. Eve gider gitmez hemen telefon idaresini aradım. Görevli kişi, kendisine bildirdiğim adreste yaşayanların telefon numarasını vermesinin yasalara aykırı olduğunu söyledi. Fakat ısrarım karşısında: “Belki, size yardımcı olabilirim.” dedi. “Bu adreste bulunan numaraya telefon ederim ve onlar kabul ederlerse sizi görüştürebilirim lütfen bekleyin!” dedi. İki üç dakika sonra görevlinin sesi geldi: “Bağlıyorum efendim!” Telefonda, karşıdaki hanıma Hannah diye birini tanıyıp, tanımadığını sordum.

“Bu evi, 30 yıl evvel, Hannah isminde kızları olan bir aileden aldık.” dedi. “Peki yeni adreslerini biliyor musunuz?” “Hannah, annesini bir huzurevine yatıracaktı. Oradan takip ederseniz, belki adres bulursunuz.” deyip bana huzurevinin adını verdi. Hemen aradım. Yaşlı anne yıllar önce ölmüş ama kızına ait eski bir telefon numarası varmış. Belki oradan bilirlermiş. Bunların aslında hepsinin aptalca olduğunu düşünmeden edemiyordum. İçinde sadece 3 dolar ve 60 yıl önce yazılmış bir mektup bulunan cüzdanın sahibini aramak için bunca zahmete ne gerek var ki. Aradım numarayı. Bir kadın şimdi Hannah'nın bir huzurevinde olduğunu söyleyip numarayı verdi. Hemen orayı aradım. Ses: “Evet, Hannah burada yaşıyor.” dedi. Saat ona geliyordu ama Hannah'yı görmek için hemen yola çıktım. Devasa bir binanın üçüncü katında şirin bir oda. Gümüş saçlı, sıcak tebessümlü gözlerinin içi ışıltılı yaşlı bir kadın. Cüzdanı ve mektubu gösterip anlattım olanları. Derin bir iç çekti mektuba bakarken ve “Genç adam!” dedi, “Bu mektup, Michael'a son mektubumdur. Onu öyle seviyorum ki! Sean Connery gibi yakışıklıydı. Hani şu meşhur aktör. Ama ben 16 yaşındaydım ve çok küçüğüm diye annem birlikte olmamıza karşı çıktı.” Derin bir nefes daha... “Michael Goldstein harika bir insandı. Eğer bulabilirseniz ona söyleyin lütfen. Onu hep düşündüm, hep!” Bir ufak sessizlik, bir derin nefes daha... “Ve onu hep sevdim!” İki damla yaş damladı elindeki mektuba, ıslanan gözlerden. “Ve hiç evlenmedim. Michael gibi birisini bulamadım ki.” Hannah'ya teşekkür edip odadan çıktım. Binadan çıkarken danışmada beni karşılayan kız “Hannah Hanım yardımcı olabildi mi size?” diye sordu. Hiç değilse bunun sahibinin soyadını öğrendiğimi söyledim cüzdanı elimde sallayarak.

O sırada yanımda dikilip duran hademe seslendi. “Hey baksana! Bu, Bay Michael'ın cüzdanı. Üzerindeki bu kırmızı şeritten onu nerde görsem tanırım. Cüzdanını hep kaybederdi zaten. Üç kere de ben buldum, koridorlarda. Michael sekizinci katta yaşıyordu. Ok gibi fırladım tekrar asansöre. Michael yatmamıştı. Okuma odasında kitap okuyordu. Hemşire beni ve elimdeki cüzdanı gösterdi. Michael, hızla elini arka cebine attı. Sonra sevinçle “Evet, bu benim cüzdanım!” dedi. “Öğleden sonraki yürüyüş sırasında kaybetmiş olmalıyım. Size teşekkür borçluyum.” “Hiçbir şey borçlu değilsiniz.” dedim. “Ama özür dilerim. İpucu bulmak için açtım ve içindeki mektubu okudum.” “Mektubu mu okudun?” “Sadece okumakla kalmadım. Hannah'yı da buldum.” “Buldun mu? Nerede? İyi mi? Hala eskisi gibi güzel mi? Söyle, lütfen söyle!” Hannah'nın çok iyi olduğunu söyledim. “Bana onun telefon numarasını ver. Yarın onu hemen arayacağım.” diyerek elime sımsıkı sarıldı. “O benim tek aşkımdı. Onu öyle sevdim ki, asla evlenmedim. Çünkü bu mektup geldiğinde hayatım, anlamsal olarak bitmişti.” “Bay Goldstein” dedim. “Gelin benimle.” Asansörle üçüncü kata indik. Odanın kapısı açıktı. Hannah sırtı kapıya dönük televizyon izliyordu. Hemşire ona yaklaştı, omzuna dokundu. “Hannah” dedi.. “Bu beyefendiyi tanıyor musun?” Gözlüklerini ayarladı bir an baktı, başka hiçbir kelime söylemeden “Michael” diye mırıldanabildi sadece. Michael ise kapıda, yine aynı sükunetle: “Hannah, ben Michael. Tanıdın mı?” Hannah bu sefer bir daha “Michael!” deyip yutkundu. “İnanmıyorum.. Bu sensin. Benim Michael'ım.” Michael

Hannah'ya doğru yürüdü yavaşça. Sarıldılar. Hemşire yanıma geldiğinde onun da gözleri yaşlıydı. “Gördün mü, bak?” dedim “Hayatta, yaşanması gereken her şey, er ya da geç, bir gün kesinlikle yaşanacaktır.”

Üç hafta sonra beni huzurevinden aradılar. Pazar günü bir nikah vardı ve benim gelip gelemeyeceğimi soruyorlardı. Harika bir nikah töreniydi. Hannah ve Michael beni nikah şahidi yaptılar üstelik. Hannah açık bej elbisesi içinde çok güzeldi. Michael da lacivert takımı içinde hala çok yakışıklı... Bir nikah tanığı olarak söylüyorum bu gözlemlerimi. Aşklarını on sekiz yaşın heyecanı ve duygusuyla yaşayan 76 yaşındaki gelin ile 79 yaşındaki damadın nikahında keşke siz de bulunsaydınız. Altmış yıl önce bittiği sanılan bir aşk öyküsünün, altmış yıl sonra, kaldığı yerden nasıl filizlendiğine siz de tanık olacaktınız.

A. Mektubu bulan kişi hakkında aşağıdakilerin hangisi söylenebilir? 4 puan

- a. Kendi çıkarlarına öncelik veren bir karaktere sahiptir.
- b. Çevresinde olan olaylara karşı duyarsız bir kişidir.
- c. Çabuk vazgeçmeyen bir karaktere sahiptir.

B. Hannah hakkında aşağıdakilerin hangisi söylenemez? 4 puan

- a. Michael ile büyüdükten sonra evlenebilmek için çeşitli planlar yapmıştır.
- b. Sevdiği adamdan başka biriyle ilişki kurmak istememiştir.
- c. Michael'dan ailevi sebepler nedeniyle uzaklaşmak zorunda kalmıştır.

C. Metne göre aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur? 5 puan

- a. Mektubun üzerindeki bilgiler sahibini bulmak için yeterli görünmemektedir.
- b. Mektubu bulan kişi cüzdandaki paraları iade etmek için arayışa girmiştir.
- c. Mektubu bulan kişi ilk bakışta alelade bir mektup olduğunu düşünmüştür.

İKİNCİ METİN

22 puan

Lütfen aşağıdaki metni okuyup ona göre alıştırmaları yapın.

“Ukde” ve EMDR Terapisi

a Doğal afetler, büyük kazalar, savaş gibi kötü olayların ardından yaşanan travmalar, çocukluk çağında yaşanan ve etkisi devam eden olaylar, günlük hayatta aile, okul, iş çevresinde yaşanan olumsuz olaylar, reddedilme ve başarısızlık gibi deneyimler “kabul edilememiş” anılardır.

b Sola Unitas Yayınevi’nden çıkan “Ukde”, okurla buluşur buluşmaz yoğun ilgiyle karşılandı ve ilk basım çabucak tükendi. Mehtap Güngör, EMDR Terapisi sürecini bilimsel bir yaklaşımla inceleyip anlattı. Bunu yaparken sade, akıcı ve anlaşılır bir dil kullanan ünlü psikolog, merak

uyandıran bir eser oluşturmayı başardı. “Ukde”, dünyada EMDR Terapisi alanındaki ilk eserler arasında yerini aldı. Mehtap Güngör kitabın İngilizce çevirisi için de çalışmalara başladı.

c Tüm dünyada, psikolojik problemler yaşayan hastaların sorunlarına en etkin çözüm sunan EMDR Terapisinin Türkiye’deki önde gelen uygulayıcılarından olan Psikolog Mehtap Güngör, üç hastasının tedavi hikâyesini onlardan aldığı izinle “Ukde” adını verdiği kitabında yazdı. Hastaları, bu izni o kadar gönülden verdiler ki kitapta kullanılacak isimlerine bile kendileri karar verdiler. Kitabın üç kahramanının unuttuklarını sandıkları anılarıyla nasıl yüzleştiklerini anlatan Mehtap Güngör, “Hayatlarımızın ve yaralarımızın birbirine çok benzediğini göreceksiniz, yalnız ve çaresiz olmadığınızı hissedeceksiniz.” dedi.

d Kitabın yazımı bitmek üzereyken EMDR Terapisinin Kurucusu Francine Shapiro’nun vefat ettiği haberini alan Mehtap Güngör, kurucunun anısına kitapta ona da özel bir sayfa ayırdı.

e EMDR, bu tür anıların yeniden incelenmesini ve hastanın bu anıları kabul etmesini sağlayan bir terapi yöntemidir. Anının rahatsız edici özelliklerinin artık rahatsızlık vermemesini, anıdaki yanlışların, doğru ve olumlu düşüncelerle değişmesini sağlar. Terapinin ardından bizi olumsuz etkileyen ve rahatsız hissettiren duygu, düşünce ve davranışlardan kurtuluruz. Gündelik hayatımızda daha olumlu olmayı, karşılaşılabileceğimiz problemlerle başa çıkmayı ve çevremizdekilere karşı daha anlayışlı olmayı öğreniriz.

f

Peki, nedir bu EMDR Terapisi? İngilizceden çevrildiğinde “Göz Hareketleri ile Duyarsızlaştırma ve Yeniden İşleme” anlamına gelen etkili bir psikoterapi yönteminin adıdır. İlk dönemlerde, yaşanan kötü bir olay sonrası stres bozukluğu için uygulanan bir terapi modeli olarak karşımıza çıkan EMDR, günümüzde öfke kontrolü, depresyonu önleme, ağrıyı azaltma, özgüveni geliştirme, stres yönetimi ve performans geliştirme gibi farklı alanlarda kullanılıyor.

A. Metnin karışık olarak verilen paragraflarını sıralayın.

12 puan

1. Paragraf	
2. Paragraf	
3. Paragraf	
4. Paragraf	
5. Paragraf	
6. Paragraf	

B. a. “Ukde” kitapçılara gelir gelmez

5 puan

a.	imaj oluşturdu	
b.	katkı sağladı	
c.	yok sattı	

b. Çocukluk çağında yaşanan ve kötü olaylar kabul edilmemiş anılar içindedir.

5 puan

a.	hızına yetişemediğimiz		
b.	geride bırakamadığımız		
c.	sahip çıkamadığımız		

A. Aşağıdaki boşlukları uygun kelimelerle doldurun. Kelimelerden biri kullanılmayacaktır.

5 puan

gelen / olmayan / düşündüğü / paylaşma / verilmesi / yetiştirmek

Hayvan sevgisinin çocuklara küçük yaşlardan itibaren _____(1) gerekir. Çocuklar küçük yaşlarda anneleri tarafından sevilme dışında diğer canlılar tarafından da sevilme ister. Evde hayvan _____(2) çocuğun sosyal ve duygusal gelişimine destek sağlayarak aidiyet duygusunu ona yaşatır ve sorumluluk alması, çocuğun benlik gelişimini olumlu yönde etkiler. Çocuğun tamamen kendisini _____(3) yani dünyanın merkezine kendisini koyduğu erken çocukluk döneminde, bir hayvan beslemesi ona _____(4) duygusu kazandırır ve buna bağlı empati becerisini geliştirir. Yeterince sevgi ihtiyacını tamamlayamamış yetişkin bireylerin günümüzde sokaklarda hayvanlara yönelik şiddetlerine hepimiz şahit olmuşuzdur. Bu insanlar geçmişte diğer canlılara karşı merhamet duygusunu yitirmiş, mutluluğunu ya da mutsuzluğunu paylaşma becerisine sahip olamamış, sorumluluk sahibi _____(5), sevgisiz ve korkuyla büyüyen çocuklardır. Bu yüzden hayvanlara şiddet uygulayan yetişkinler öfke kontrol edinimine ihtiyaç duyarlar. Küçük yaşlarda kendisinden farklı görünen, kendisinden farklı şeyler tüketen bir canlıya karşı empati becerisi oluşturan çocuk, gelecekte doğaya karşı algısı açık bir yetişkine dönüşecektir.

B. Uygun seçeneği işaretleyin.

10 puan

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisi anlamca olumludur?

- Semtlerde bir tek garaj yok.
- O insanları umursamıyor değilim.
- Havanın karardığını bile fark etmemişiz
- Bu akşam seninle görüşemeyeceğim.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisi anlamca olumsuzdur?

- İsteklerine her zaman cevap verdim, bunu biliyorsun.
- Geliyorum, demedim sana?
- Bir gece ansızın gelebilirim.
- Söylediğin sözler, güzel değil.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- Hava kirliliğine karşı çeşitli önlemler alınabilir.
- Çevre sorunlarıyla ilgili toplantılar yapılmalıdır.
- Bu gaz havada yoğun orandan bulunur.
- Akar sularımız sanayi atıklarıyla kirleniyor.

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisi yüklemine göre ötekilerden farklıdır?

- Bizi bu yola sürükleyen, genç bir yazardı.
- Sevgiyi öğrenmenin yolu, karşılıksız sevmektir.
- Yalnızlık dipsiz bir kuyu gibidir.
- Bu kitap için daha çok çalışmam gerekecek.

5. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin öznesi gizlidir?

- Çocuk gördüklerini teker teker anlattı.
- Bayramdan önce sınıfımızı süsledik
- Fırtına evlerin çatılarına zarar verdi.
- Dost acı söyler.

C. Altı çizili deyimleri eş anlamlılarıyla eşleştirin.

10 puan

- Katili karşısında görünce nutku tutuldu . a. şaşırarak
- Şu işleri bir türlü aklım almıyor. b. yardımsever kimse
- Bir düşüneyim, söylediklerin aklımı karıştırdı. c. korkudan konuşmamak
- Misafirler gittikten sonra baş başa kaldılar. d. biriyle yalnız kalmak
- Şu yoksullara uzanacak bir hayır sahibi kalmadı mı acaba?". e. anlamamak

D. Aşağıdaki boşlukları uygun kelimelerle doldurun. Kelimelerden biri kullanılmayacaktır.

5 puan

kiloların/ yaşlıları / anlayışlı / geliştirmeyi / korku / aşamanın

SINAV KAYGI

Sınav dönemleri, gençler için zorlu bir süreç olduğu kadar çevresinde yaşayanları da etkilemektedir. Sınava hazırlık dönemi gençlerin eğitiminde önemli bir aşamayı oluşturur. Bu _____(1) sağlıklı ve başarılı bir şekilde sonuçlanmasında annenin, babanın ve ev büyüklerinin destekçi yaklaşımı gerekiyor.

Sınava hazırlanan öğrenciyi takdir etmemek, _____(2) ve destekleyici olmamak, onun yapamadıklarını vurgulamak, başarılı olduğu yanları görmemek, onu başkalarıyla kıyaslamak, onun sınav kaygısını artırır. Bunun yanı sıra çocuğu borçlu hissettirmek, olumsuz yorumlarda bulunmak, onun sınav başarısını istenmeyen yönde etkileyebilir.

Ergenlik döneminde gençler için arkadaşlık çok önemlidir. Ancak uzmanlar, sınav öncesi öğrencinin _____(3) ve arkadaş gruplarıyla keyifli buluşmalardan fedakârlık etmesini, buluşmalarının izlenmesi ve kısıtlanmasını öneriyor.

Öğrenme; stressiz, duygusal patlamalardan uzak, huzurlu ve rahat bir biçimde gerçekleşirse daha ayrıntılı ve daha kalıcı olacaktır. _____(4) ve stres oluşturan şartlar, dikkat eksikliği yarattığından, öğrenilenin tam algılanmasını sağlamaz, sınav hazırlığını olumsuz yönde etkiler.

Öğrencinin çevresinde bulunan kişiler, anlayışlı, hoşgörülü ve destekleyici, planlı ve programlı olursa, öğrenmeyi ve kendini _____(5) önemli görürse, öğrencinin bu kişilerden etkilenme olasılığı büyüktür.

Başarılar dileriz!